

ע"פ 45997/06/21 - חיים אברג'ל נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"פ 45997-06-21 אברג'ל נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 326434/2017

בפני כבוד השופטת הבכירה, ברנט-אב"ד
כבוד השופט בורנשטיין
כבוד השופט שני
המעורר חיים אברג'ל
נגד
המשיבה מדינת ישראל

פסק דין

1. לפנינו ערעור על הכרעת הדין ועל גזר הדין שניתנו בבית משפט השלום בראשון לציון (כבוד השופט ג' אבנון), בת"פ 15257-03-19.

2. כתב האישום שהוגש נגד המערער כלל שלושה אישומים. האישום הראשון נסב על אירוע שהתרחש בתחנת משטרת ראשון לציון ביום 24.7.2017. במהלך מסירת עדות שם, החל המערער להתפרע, מיהן לשתף פעולה עם השוטרים, וסטר בעוצמה בפניו של אחד השוטרים שניסה להרגיעו. בהמשך הפעילו השוטרים שוקר חשמלי, והמערער צעק לעברם דברי איום. בכיסו של המערער נתפסה סכין. האישום השני עניינו אירוע מיום 29.12.2017 - אף הוא בתחנת המשטרה בראשון לציון. הנאשם דרש כי הוא וקרוביו ימסרו עדות יחד - בניגוד לבקשת השוטר - הצמיד את פניו לפניו של השוטר, ובהמשך צעק על השוטר וירק בפרצופו. השוטר עיכב את הנאשם - והאחרון המשיך להשתולל. האישום השלישי מספר על אירוע מיום 18.2.2018. האירוע החל בוויכוח שגלש לאלומות בין המערער לבין אנשי חברת "פז-גז" שעבדו בבניין מגוריו (למערער לא יוחסה עבירה בגין כך). כשהגיעו שוטרים למקום החל הנאשם להשתולל, לצעוק ולאיים, התנגד לפעולות השוטרים ושיגר מכת אגרוף לראשו של אחד השוטרים. האירוע המשיך להתגלגל בניידת ובתחנת המשטרה - כמפורט בכתב האישום - ובלי להאריך נציין כי המערער המשיך לאיים, להתפרע, להתעמת עם השוטרים ולהתנגד לפעולותיהם.

3. בהכרעת הדין (שניתנה ביום 25.3.2021) הרשיע בית משפט השלום את המערער, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של תקיפת שוטר (בכל האישומים), החזקת סכין (באישום הראשון), וכן איומים, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ותקיפה הגורמת חבלה של-ממש (באישום השלישי). המערער זוכה מן העבירות של איומים (באישום הראשון) והפרעה לשוטר במילוי תפקידו (באישום השני). בגזר הדין (שניתן ביום 31.5.2021) השית בית משפט קמא על המערער עונש של מאסר בפועל לתקופה של תשעה חודשים, שירוצה בעבודות שירות; מאסר על-תנאי לתקופה של ארבעה חודשים; ופיצויים למתלוננים בסכום מצטבר של 5,000 ₪.

4. כאמור, הכרעת הדין ניתנה לאחר ניהול הוכחות. אולם, ייאמר מיד, לא היו אלה הוכחות שהתנהלו כסדרן. בית משפט השלום תיאר את השתלשלות העניינים בפירוט, ואנו נדגיש את העיקר הנחוץ לענייננו: במהלך שמיעת פרשת התביעה היה המערער מיוצג על-ידי הסנגוריה הציבורית (עו"ד פרידלנד). בית המשפט דחה שלוש בקשות של הסנגורית לשחררה מן הייצוג, אך הבקשה הרביעית - שהועלתה בדיון שהיה קבוע לשמיעת פרשת ההגנה - התקבלה, זאת לאחר שבית המשפט התרשם כי "הוגדשה הסאה בהתנהגותו הפרועה של הנאשם כלפי באת כוחו, התנהגות שבחלקה הארי התרחש בין כתלי האולם לנגד עיניו של בית המשפט...".

5. בהמשך, נטל המערער ייצוג פרטי (עו"ד קריטי המייצגו גם בערעור), ובא-כוחו עתר לפסילת המותב בנימוק שיש להפריד את הדיון בשלושת האישומים נושא כתב האישום. בית משפט קמא דחה את בקשת הפסלות (החלטה מיום 29.12.2020), בקבעו כי בנסיבות העניין צירוף האישומים לכתב אישום אחד עולה בקנה אחד עם הדין (סעיף 86 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: **החוק**)), וכי פסק הדין שעליו ביקש להסתמך בא-כוח המערער עוסק במצב דברים שונה. המערער הגיש ערעור על החלטה זו לבית המשפט העליון, אך כבוד הנשיאה **חיות** דחתה את ערעורו (פסק דין מיום 6.1.2021).

6. או-אז, ולאחר מספר דחיות, בא הזמן לשמוע את פרשת ההגנה, אך בא-כוח המערער הודיע כי הלה החליט שלא להעיד להגנתו, לא להביא עדים מטעמו, ולא להשמיע סיכומים. בית המשפט ניסה פעם ועוד פעם לאפשר למערער לנהל פרשת ההגנה ולהשמיע סיכומים, אך הניסיונות נתקלו בחומה בצורה.

7. בהכרעת הדין הדגיש בית משפט קמא כי "בניגוד להגנה, בית המשפט אינו פטור מבחינת הראיות שהובאו בפניו, ומבירור האם המאשימה עמדה בנטל שלקחה על עצמה, להוכיח את אשמתו של הנאשם מעבר לספק סביר". אמר - ועשה.

בהכרעת הדין המנומקת בחן בית המשפט בקפידה את חומר הראיות, פירט את התרשמותו מן העדויות שבאו לפניו, זיכה את המערער ממקצת העבירות שיוחסו לו, והרשיעו בעבירות האחרות - כמפורט לעיל. איננו רואים צורך לפרט את כלל נימוקי הכרעת הדין, שכן על כל אלה המערער אינו משיג בערעור שלפנינו.

8. שתי טענות עיקריות בפי בא-כוח המערער: **ראשית**, מלין הוא על כך שבית משפט קמא לא הורה על הפרדת האישומים, אף שהמערער - בעצמו ובלשונו - ביקש זאת בשלב מוקדם של ההליך. **שנית**, משיג בא-כוח המערער על כך שבית המשפט, לשיטתו, גזר על המערער עונש חמור יתר על המידה, ולא מצא לנכון לבקש תסקיר של שירות המבחן ולשקול את שילובו של המערער בבית משפט קהילתי.

דין שתי הטענות - והערעור כולו - להידחות.

9. אשר לטענה **הראשונה** - ההוראה הרלוונטית היא סעיף 86 לחוק, שזו לשונו: "מותר לצרף בכתב אישום אחד כמה אישומים אם הם מבוססים על אותן עובדות או על עובדות דומות או על סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם

מהווים פרשה אחת". הוראה זו מונה שלושה סוגים של מקרים, שבהם אפשר לצרף כמה אישומים בכתב אישום אחד: כאשר האישומים מבוססים על "אותן עובדות"; כאשר הם מבוססים על "עובדות דומות"; וכאשר מדובר ב"סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם מהווים פרשה אחת". בפסיקה הובהר כי "התנאי בדבר עובדות דומות אין משמעו כי בין עובדותיהם של האישומים אין כל הבדל. כל שצריך להתקיים הוא מכנה משותף עובדתי. הווי אומר: די בכך שהאישומים מבוססים על עובדות שרובן, או עיקרן, דומות כדי להכשיר את צירופם כאישומים המבוססים על עובדות דומות" (בג"ץ 5283/98 **חדר נ' הרכב כבוד השופטים י' צמח, מ' נאור, מ' ארד** (12.11.1998)).

10. בענייננו, בית משפט קמא מצא כי עובדות המעשים המיוחסים למערער אכן דומות זו לזו (ראו החלטתו מיום 29.12.2020). לא מצאנו פגם במסקנה זו. מדובר בשלושה אירועים שהתרחשו במהלך תקופה של כמחצית השנה. לב העיקר - בכל שלושת האישומים - הוא סירובו של המערער להישמע להוראות שוטרים בשעה שאלה מבקשים לבצע את תפקידם, והתנהגות הכוללת מלל מתריס ומאיים, התפרעות ותקיפה (בדרכים מגוונות: סטירה, יריקה, מהלומת אגרופ). אכן, כל אחד מן האישומים כולל פרטים עובדתיים נבדלים, אך המכנה העובדתי המשותף הוא מובהק ויורד לשורש העניין, ודי בו כדי להוות בסיס לצירוף האישומים על-פי דין.

11. מסקנתנו האמורה שומטת את הקרקע מתחת לטענתו של המערער, כי שגה בית משפט קמא בכך שלא הורה על הפרדת האישומים. אך ישנם נימוקים נוספים המחזקים מסקנה זו: **ראשית**, בית המשפט העליון דחה כאמור את הערעור על החלטתו של המותב בבית משפט קמא שלא לפסול את עצמו. אמת, כבוד הנשיאה **חיות** ציינה שטענת המערער לגבי טעותו של בית משפט קמא באי-הפרדת האישומים "היא [טענה] ערעורית באופייה, וערעור פסלות אינו האכסניה הראויה לה". עם זאת, כבוד הנשיאה פסקה שעצם הדיון המאוחד בשלושת האישומים אינו מקים הצדקה לפסילת המותב, "אף לא מטעמים של מראית פני הצדק". ועוד הוסיפה, בבחינת למעלה מן הצורך, כי "בהינתן השלב המתקדם שבו מצוי ההליך, דומה כי טענות המערער נגועות במידה לא מבוטלת של שיהוי. העובדה שהמערער לא עמד על הטענה בדבר הפרדת האישומים, בין בעצמו ובין באמצעות באי-כוחו דאז, אינה מצדיקה כשלעצמה את קבלת טענותיו בנושא אך בשל העובדה שהייצוג הוחלף".

12. **שנית**, אם בחילופי הייצוג עסקינן, הרי שנוכח טענותיו של בא-כוחו הנוכחי של המערער לעניין "כשל בייצוג", ביקשנו את תגובתה של הסנגוריה הציבורית לטענה זו (החלטה מיום 26.12.2021). התגובה אכן הוגשה, ומדברת בעד עצמה. בלי להאריך - וכמובן בלי להיזקק לבירור עובדתי מלא - נציין כי בתגובת הסנגוריה הציבורית נכתב שעו"ד פרידלנד הבהירה למערער, הבהר היטב, את עמדתה המקצועית כי לא זו בלבד שאין בסיס משפטי ממשי לבקשה להפרדת האישומים, אלא שבמצבו האישי והמשפטי של המערער הפרדה כזו עלולה להזיק לו מבחינת התוצאה העונשית; המערער - כך לפי תגובת הסנגוריה הציבורית - קיבל את עצתה של עורכת דינו, אך בדיון ההקראה אמר מה שאמר בעניין זה, ללא שיתוף פעולה עם באת-כוחו. כשלעצמנו, לאחר שבחנו את טענות המערער ואת תגובת הסנגוריה הציבורית, לא מצאנו כל בסיס לקבוע כי הייצוג שניתן למערער היה לקוי, ובוודאי לא מצאנו כי נגרם לו עיוות דין.

13. **שלישית**, בא-כוח המערער חזר וציין, לרבות בהודעת הערעור, כי אינו מטיל דופי ביכולתו של בית משפט קמא להגיע לחקר האמת ולקבוע ממצאי מהימנות לגבי כל אחד מן העדים. דבריו אלה של בא-כוח המערער עולים בקנה אחד עם עמדת הפסיקה בכגון דא (ראו למשל עניין **חדר** הנ"ל, עמ' 727-728), והדברים באו לידי ביטוי גם בהחלטתה של כבוד הנשיאה **חיות** בערעור הפסלות. טענתו של בא-כוח המערער מתמקדת אפוא במראית פני הצדק. ובכן, אנו סבורים כי תיק זה הוא דוגמה מובהקת למקרה שבו המערער העמיד פעם אחר פעם קשיים ממשיים בניהול ההליך כהלכתו, ואילו הערכאה המבררת עשתה **כל שלא ידה** על מנת שהצדק ייעשה - וגם יראה.

כך היה כשבית המשפט עמד על המשך ייצוגו של המערער חרף בקשות הסנגורית להשתחרר מן הייצוג - עד ש"גדשה" הסאה; כך היה בהחלטות דיוניות נוספות של בית המשפט, כגון לעניין דחיית דיונים חרף מורת הרוח מהתנהלות המערער; כך היה כשבית המשפט ניסה להניא את המערער מהחלטתו לסגת מניהול פרשת הגנה ולסכור את פיו בשלב הסיכומים; וכך היה כשבית המשפט בחן בזירות יתרה את חומר הראיות וזיכה את המערער מחלק מן העבירות שיוחסו לו, בהדגישו כי "בניגוד להגנה, בית המשפט אינו פטור מבחינת הראיות שבאו בפניו, ומבירור האם המאשימה עמדה בנטל שלקחה על עצמה, להוכיח את אשמתו מעבר לספק סביר".

הנה כי כן: מאומה לא נגרע ממראית פני הצדק, ולא מצאנו כל עילה - מן הדין או מן הצדק - לבטל את הכרעת הדין.

14. כעת ניגש לערעור על גזר הדין. על המערער הושת כאמור עונש של תשעה חודשי מאסר בעבודות שירות, ועונשים נלווים. המערער אינו מצביע על שגגה כלשהי שנפלה בקביעת מתחם העונש (8-20 חודשי מאסר בפועל), ואמנם בית המשפט הביא בחשבון בהקשר זה את כלל השיקולים הרלוונטיים - לחומרה ולקולה. המערער גם לא שכנע כי נפלה טעות בגזירת העונש בגדרי המתחם, וכאן המקום לציין כי אף שהמערער לא הציג תיעוד התומך בטענותיו לגבי מצבו הרפואי והכלכלי, בית המשפט קמא אימץ את דבריו בעניין זה לצורך גזר הדין. בית המשפט קבע את עונש המאסר בחלק התחתון של המתחם, והוסיף כי העונש ירוצה בדרך של עבודות שירות. בית המשפט הלך אפוא כברת דרך לקראת המערער, שהורשע בשלושה אישומים של עבירות חמורות, ולא מצאנו כל עילה להתערבותנו, הן בעניין עבודות השירות הן בעניין הפיצוי לנפגעי העבירות.

15. נתנו את דעתנו לטענותיו של המערער בעניין אי-קבלת תסקיר ואי-בחינת אפשרות שילובו בבית משפט קהילתי (כפי שנעשה, לדבריו, בתיקים אחרים המתנהלים נגדו). מצאנו לדחות טענות אלה. כידוע, אין לנאשם זכות קנויה כי יערך תסקיר בעניינו (ראו רע"פ 5216/20 **עלקם נ' מדינת ישראל** (6.8.2020)). בעניינו, לא מצאנו להתערב בשיקול דעתו של בית משפט קמא, אשר לא מצא מקום להורות על קבלת תסקיר של שירות המבחן, זאת על רקע כפירתו של הנאשם, היעדר הפנמה של הפסול בהתנהגותו, וכפועל יוצר מכך היעדר אופק שיקומי. ברי בעניינו, כי בנסיבות העניין ונוכח התנהלות המשפט, רשאי היה בית המשפט להחליט בעניין זה כפי שהחליט. אף בכל הנוגע לעתירתו של המערער להעביר את עניינו לבית משפט קהילתי, אין לנו אלא לאמץ את מסקנתו ואת נימוקיו של בית משפט קמא במסגרת גזר הדין.

סוף דבר: הערעור נדחה.

ניתן היום, ה' חשוון תשפ"ג, 30 אוקטובר 2022, במעמד
הצדדים.

גיא שני, שופט

שמואל בורנשטיין, שופט

מיכל ברנט, שופטת בכירה